

VOOR

Januari 2009 • jaargang 2 • nummer 1

Inhoud

In deze kwartaalnieuwsbrief leest u over de ontwikkelingen van Voorall.

Het waarom, het wie, het hoe...

... en welke resultaten we tot nu toe hebben behaald.

Suggesties of vragen kunt u mailen naar: tillievanwijk@voorall.nl

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief via: info@voorall.nl

Resultaten tot nu toe:

- Beleidsadviezen: Nota gehandicaptenbeleid '08-'11 en Toegankelijkheid van Informatie
- Publieksaandacht rolstoelproefritten
- Grote opkomst bijeenkomst toegankelijk internet

Vooruitblik:

- Centraal thema 2009: Toegankelijkheid van Informatie
- Andere opzet Werkgroep Toegankelijkheid Den Haag
- Ondertekening nieuw Haags Mantelzorgakkoord

Agenda:

26 januari: OOOM

Voorlichtingsbijeenkomst Sport

10 februari: Ondertekening Haags Mantelzorgakkoord

16 februari: Enquête project Kennismaking RandstadRail

Nota gehandicaptenbeleid 2008-2011

Vlak voor kerst verscheen de gehandicaptennota van de gemeente Den Haag. Belangrijk document? Nou en of. Het bevat de gemeentelijke doelen en activiteiten voor Hagenaars met een beperking voor de komende jaren.

Voorall kreeg het formele verzoek hierover te adviseren. Als aanzet daartoe hielden wij sessies met mensen uit onze achterban.

Wat vinden wij goed?

De nota bevat verschillende hoofdstukken. Een ervan betreft het onderwerp toegankelijkheid van Den Haag. Wij waarderen het dat dit thema stevig en breed is neergezet: de voorgenomen doelen worden concreet uitgewerkt. De WTD (zie volgende pagina) krijgt daarin een belangrijke rol toebedeeld.

Wat missen wij?

Het thema 'inclusief beleid'. Dit houdt in dat bij het opstellen van beleid van meet af aan rekening wordt gehouden met de effecten voor en belangen van mensen met een beperking. Dat lijkt een open deur, maar dat is absoluut niet het geval. Om inclusief beleid op gestructureerde wijze in te voeren pleiten wij voor het gebruik van een daarvoor ontwikkelde methode, agenda 22 geheten. De nota behandeling en de inspraak vinden in februari plaats in de commissie MO. Voorall wil zich actief inzetten voor het welslagen van de doelen.

De Werkgroep Toegankelijk Den Haag (WTD) nieuwe stijl

De WTD gooit het roer om. De werkgroep die al sinds de jaren tachtig actief is, wil effectiever gaan werken. Meer bereiken door heldere prioriteitstelling en een andere werkstructuur is het doel.

Projectmatig werken is hierbij het sleutelwoord. Projectleiders worden aangesteld en per jaar worden tenminste drie projecten behandeld/afgerond. Onderwerpen die aan de orde komen hebben te maken met toegankelijkheid in de breedste zin van het woord. Hierbij zijn de volgende projectvelden aan de orde:

- wonen;
- (openbare) gebouwen, denk hierbij o.a. aan overheidsgebouwen, theaters, musea, horeca

- en sportfaciliteiten;
- openbare ruimte;
- openbaar en speciaal vervoer;
- informatie, zowel digitaal als op schrift.

In de visie van Voorall is het vergroten van de toegankelijkheid van deze gebieden een belangrijke voorwaarde voor mensen met een beperking om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijke verkeer. Ook de gemeente Den Haag is al jaren intensief met dit onderwerp bezig. De samenwerking tussen

Voorall/WTD en de gemeente is constructief. Dat de gemeente Den Haag toegankelijkheid als een speerpunt beschouwt, mag blijken uit de onlangs verschenen gehandicaptennota 2008-2011 "Wat nou gehandicapt?!". Het hoofdstuk over toegankelijkheid neemt daarin een prominente plaats in.

De nota "Wat nou gehandicapt?!" inzien?
Vraag hem aan bij Voorall: 070 365 52 88.

Advies

aan B & W en bijeenkomst over digitale informatie

Voorall heeft in december 2008 op basis van ervaringen vanuit de achterban een advies opgesteld voor de gemeente Den Haag over diens digitale informatievoorziening.

Hierin komt onder andere naar voren:

- Bevorder dat alle gemeentelijke sites eind 2009 voldoen aan het Waarmerk drempelvrij.nl. Daarmee worden de belangrijkste drempels weggenomen voor mensen met een visuele, auditieve en motorische beperking.
- Ondanks de niet te stuiten opmars van digitale communicatie

adviseert Voorall met nadruk om de papieren communicatie-instrumenten op gerichte wijze te blijven gebruiken. De huisstijl die de gemeente hierbij hanteert dient toegankelijk te zijn.

Het advies volgde op een informatiebijeenkomst 11 november jl. op het stadhuis voor medewerkers van alle diensten van de

gemeente Den Haag, die communicatie en/of digitale informatievoorziening in hun takenpakket hebben. De opkomst, ruim 35 medewerkers van de verschillende gemeentelijke diensten, toonde aan dat men actief met dit onderwerp bezig is én dat behoefte bestaat om feedback te krijgen vanuit de gebruikershoek van mensen met een beperking.
>>

Vervolg advies aan B&W >>
Roel van H., die blind is, liet zien op welke wijze hij gebruik maakt van digitale informatie en met welke blokkades hij in de praktijk te maken krijgt. Verder toonde hij aan met welke simpele aanpassingen verbeteringen kunnen worden bereikt. Op verzoek van Voorall had Stichting Accessibility* een scan gemaakt van de websites van de diensten die bij de bijeenkomst aanwezig waren**. Verbeterpunten werden behandeld. Onder

andere het plaatsen van een onderschrift bij afbeeldingen en de opbouw van tabellen.

* Stichting Accessibility is het expertise centrum voor toegankelijkheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen op het gebied van internet, software en elektronische toepassingen. Accessibility is de initiatiefnemer van het Waarmerk drempelvrij.nl en geaccrediteerd om toetsingen uit te voeren.

**

De scan behandelde de websites van: denhaag.com / denhaag.nl / denhaaghandicap.nl / denhaagopmaat.nl / residentie.net

Het hele advies lezen?

Kijk op www.voorall.nl
Op www.drempelvrij.nl
meer informatie over het Waarmerk.

Ondertekening nieuw Haags Mantelzorgakkoord

Op 10 februari aanstaande neemt Voorall deel aan het Diner Pensant dat wordt gehouden in museum Beelden aan Zee. Hier vindt de ondertekening van het nieuwe Haagse Mantelzorgakkoord voor de komende twee jaren plaats. In het nieuwe akkoord staat de mantelzorg nog meer centraal.

Het vorige akkoord werd tijdens de Dag van de Mantelzorg op 9 november 2008 afgesloten. Hierbij werden door de samenwerkende organisaties concrete resultaten

gepresenteerd. Voorall deed in samenwerking met Zorgbelang een onderzoek onder 236 mantelzorgers die in één van de Haagse verpleeg- en verzorgingshuizen de zorg voor een familielid op zich nemen. Aan hen is de vraag gesteld 'welke zorgprofessional verdient de 'Haagse Mantel'?. De reden om iemand deze pluim - een beeldje - te geven, lag vooral op het gebied van open samenwerking, goed luisteren en goede informatie. Verder blijkt uit het onderzoek dat de meeste mantelzorgers (86%) tevreden zijn over het contact met de zorgprofessionals. Ook

vinden veel mantelzorgers (72%) dat er goed naar hen wordt geluisterd. Een verbeterpunt is de bereikbaarheid van de vaste contactpersoon. Ook is het niet altijd duidelijk wat een mantelzorgers wel of niet mag doen.

De 'Haagse Mantel' is een van de initiatieven uit het 'Haags Mantelzorgakkoord'. In dat akkoord hebben 10 Haagse organisaties, waaronder Voorall, afspraken gemaakt om de positie te verbeteren van de 50.000 mantelzorgers die Den Haag telt. De 'Haagse Mantel' ging uiteindelijk naar woonzorgteam Jalan Batavia. Reden: zeer betrokken

medewerkers, heel zorgzaam voor bewoners maar ook erg attent naar mantelzorgers.

Thema Toegankelijkheid van Informatie ook in 2009 actueel bij Voorall

Toegankelijkheid van Informatie is en blijft een centraal thema van Voorall. Waarom is dit zo belangrijk? Mensen met een beperking maken veel gebruik van informatieverstrekking rondom regelgeving en van de daarbij horende communicatiemiddelen als brochures, loketten en websites.

Voorall is van mening dat mensen met een beperking in staat moeten zijn om de boodschap tot zich te nemen. Dat betekent dat zaken op het gebied van vormgeving of techniek geen drempel mogen vormen. Daarnaast moet de boodschap inhoudelijk begrijpelijk zijn. Dit stelt eisen aan bijvoorbeeld het gehanteerde taalgebruik.

Internet wordt steeds vaker als het primaire communicatie- en contactmedium ingezet. Inmiddels beschikt 86 % van de huishoudens in Nederland over een internetaansluiting. Voor ouderen en mensen met een beperking kan het gebruik van internet een uitkomst zijn om zaken

te weten te komen of om voorzieningen aan te vragen. Tegelijkertijd is het voor een deel van deze groep nog steeds hoogdrempelig om er daadwerkelijk gebruik van te maken.

Bij internetters met een visuele, auditieve of motorische beperking, liggen de drempels vaak op het gebied van vormgeving en techniek van de website. Bij internetters met een verstandelijke beperking ligt het accent veelal op de inhoud van de boodschap.

Voorall vindt dat daarnaast informatie via papier (brochures, folders, flyers) of via persoonlijk contact nog steeds onmisbaar is voor de doelgroep.

Nog twee thema-avonden OOOM dit jaar

Het project Ouders Ontmoeten Ouders Migranten (OOOM) organiseert een aantal thema-avonden. Op 26 januari 2009 rond het thema 'Sporten voor je kind met een handicap': wat zijn de mogelijkheden, bij wie moet je aankloppen? Deze avond wordt door OOOM en Voorall gezamenlijk georganiseerd, met medewerking van diverse sportorganisaties in Den Haag. De derde en (voorlopig) laatste thema-avond vindt plaats begin maart over het thema 'Persoonsgebonden Budget'. Op 1 december 2008 is de start van de reeks geweest, het thema was toen 'Rondkomen in Den Haag'. Het Platform VG Haaglanden (voorheen RFvO Haaglanden) voert met subsidie van de gemeente Den Haag het project Ouders Ontmoeten Ouders Migranten uit. Platform VG Haaglanden werkt in dit project intensief samen met (onder andere) MOOI/MCI, MEE en Voorall.

Meer weten? Bel dan met MOOI/MCI, Salima Kharkhache 070-3616847.

NIEUWS!

Teams testen toegankelijkheid Den Haag

Voorall wil met drie typen testteams laten zien wat beter kan om Den Haag toegankelijker te maken. De lancering hiervan staat gepland voor april. De werving voor deelnemers - met of zonder beperking - is in volle gang. Inmiddels zijn er al twee pilots geweest. De methode levert goede informatie op over nog op te lossen situaties, maar laat ook zien dat van verschillende kanten al aandacht besteed is aan toegankelijkheid.

TestTeamlid worden?

Het Mobiele TestTeam test de fysieke toegankelijkheid van openbare voorzieningen in de stad, zoals gebouwen, uitgaansleven en openbaar vervoer. Door het Lezerspanel worden teksten van organisaties, gemeente of openbare instellingen getoetst en er worden voorstellen gedaan om teksten toegankelijker te maken. Het Digitaal TestTeam test de bruikbaarheid van websites voor Hagenaars met een beperking. Voorall wil graag ook jonge

mensen in de teams. Jongeren hebben hun eigen problemen met toegankelijkheid, bijvoorbeeld in het uitgaansleven. Enthousiasme is van belang, zelf naar een testlocatie kunnen komen (behalve voor het lezerspanel) en beschikken over een vriendelijke en kritisch positieve houding. De resultaten van alle tests worden gebundeld, de rode draden daaruit worden

verwerkt in adviezen die Voorall geeft aan de gemeente en andere instanties in Den Haag.

Aanmelden:
testteam@voorall.nl

Commissieleden op wielen door Den Haag

Leden van de Commissie Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) zijn september vorig jaar met rolstoelen en scootmobielen door het Valkenboskwartier gereden. Doel was zelf te ervaren hoe rolstoelvriendelijk Den Haag is. De tocht werd georganiseerd door Voorall en facilitair ondersteund door Harting Bank.

Tijdens de tocht kwamen de rijdende commissieleden een aantal onverwachte hindernissen tegen. Verder

hebben de leden een aangepaste woning bezocht, waarin te zien was wat er nodig is om mensen met een beperking thuis te kunnen laten wonen.

Directeur Edwin Graafland: "Over deze onderwerpen kan nagedacht worden vanachter een bureau. Maar in de praktijk ondervinden waar mensen met een beperking dagelijks mee te maken hebben, heeft absoluut meerwaarde. Een aanrader voor alle beleidsmakers!"

RandstadRail toegankelijk voor iedereen. Een eerste kennismaking voor mensen met een beperking?

Voorall wil mensen met een beperking de mogelijkheid bieden om onder begeleiding kennis te maken met RandstadRail. Een vrijwilliger rijdt samen met iemand een stukje met RandstadRail mee en vertelt de handigheidjes in gebruik. Via een vragenlijst moet nu eerst duidelijk worden of mensen met een beperking gebruik willen maken van dit kennismakingsproject. De vragenlijst wordt verspreid onder mensen met een beperking die bekend zijn bij de gehandicaptenplatforms Leidschendam-Voorburg, Zoetermeer en Voorall.

RandstadRail is de eerste voorziening voor openbaar vervoer in de regio Haaglanden die toegankelijk gemaakt is voor mensen met een beperking. Er is veel zorg besteed aan de toegankelijkheid voor deze groep mensen. Dit betreft zowel mensen met een fysieke beperking, als mensen die visueel of auditief beperkt zijn. Hagenaars die gebruik

maken van een rolstoel of scootmobiel zijn echter veelal niet gewend te reizen met openbaar vervoer. Er gaat een wereld voor hen open.

Bij gebruik van RandstadRail zijn deze mensen extra kwetsbaar, want bij kleine verstoringen hebben zij minder mogelijkheden voor alternatieven dan anderen. Daarom denkt Voorall dat zij pas van RandstadRail

gebruik zullen maken als zij vooraf volstrekte zekerheid hebben over het goede verloop van de reis. Die zekerheid zullen zij echter pas hebben als ze een keer met de mogelijkheden hebben kennis gemaakt. In februari 2009 wordt besloten of er voldoende positieve reacties zijn om de volgende fase in te gaan.

Onbeperkt Debatteren – Een verslag

Op maandagavond 22 september 2008 vond, in het Haagse Atrium, een stadsdebat plaats over de positie van mensen met een beperking in Den Haag. Het debat werd georganiseerd door Voorall, Programma Versterking CliëntenPositie (VCP) en het Bureau Discriminatiezaken Hollands Midden & Haaglanden. Het debat werd geleid door het Nederlands Debat Instituut.

Doel van het debat was het bevorderen van gelijke rechten en kansen van mensen met een beperking in Den Haag. Onder de aanwezigen waren mensen met een beperking, belangengroeperingen, mensen van de gemeente, van wijkorganisaties en van ondernemingen. Problematiek rondom woonvoorzieningen en de voor- en nadelen van spreiding of concentratie van voorzieningen voor mensen met een beperking zijn uitgebreid besproken. Ook regelgeving en sturingsmechanismen die de gemeente heeft ten aanzien van mensen met een beperking en speciaal ten aanzien van de horeca zijn duidelijk naar voren gekomen. Wethouder Bert van Alphen gaf naderhand als reactie dat een aantal zaken hem aan het denken

heeft gezet.

De drie organiserende partijen zijn van plan met elkaar de ingeslagen weg te vervolgen en op wijkniveau het gesprek aan te gaan over problematiek die mensen met een beperking daar tegen komen.

Den Haag ervaren vanuit een rolstoel?

Proefritten voor publiek een succes!

Een groot aantal mensen ging de uitdaging aan. Gelegenheid hiervoor was er tijdens de informatiemarkt van het HOF Promotie Haags Vrijwilligerswerk en tijdens de MADD dagen bij het Piet Vinkcentrum (onderdeel van MOOI!) in Ypenburg.

Zien hoe het was? Kijk op www.voorall.nl naar de foto's.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een driemaandelijke uitgave van Voorall en bedoeld voor iedereen die professioneel betrokken is bij Hagenaars met een beperking.

Redactie: Communicatie Voorall, Tillie van Wijk

Ontwerp: MatGlas Ontwerpbureau, Jan Bakker

Contactgegevens:

Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl

VOOR
voor Hagenaars met een beperking

Voorall publicaties

Nieuw uitgebracht door Voorall:

- Beleidsadvies gehandicapttennota 2008-2011 "Wat nou gehandicapt?!"
- Beleidsadvies Toegankelijkheid van Informatie
- Informatiefolder TestTeam

Bekijk alle Voorall publicaties digitaal op www.voorall.nl onder publicaties.

MS!